

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี และคุณลักษณะนักบัญชีพึงประสงค์ของสถานประกอบการ ผู้วิจัยได้ค้นคว้า และรวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี
2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอาชีวศึกษา
3. ลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาการบัญชี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี

โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี (Accounting Software) หมายถึง โปรแกรมที่บันทึกประมวลผล และเสนอรายงานเกี่ยวกับรายการค้าที่เกิดขึ้นของกิจการ โดยแยกออกเป็นระบบย่อย (Modules) เช่น ระบบบัญชีแยกประเภท ระบบบัญชีลูกหนี้ ระบบควบคุมสินค้าคงคลัง ระบบการสั่งซื้อ ระบบเงินเดือน และเรียกเก็บเงิน ฯลฯ

โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี ที่มีใช้อยู่กันทั่วไปจะมีโครงสร้างการทำงานซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น โมดูล (Modules) หรือระบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (ชลิต พุ่มโพธิ์สุวรรณ, 2542)

1. ระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป (General Ledger) เป็นแกนของระบบบัญชีทั้งหมด ซึ่งโดยปกติจะใช้งานระบบเดียวหรือใช้งานร่วมกับระบบอื่นก็ได้ ระบบบัญชีแยกประเภททั่วไปนี้ จะใช้ในการดูแลและควบคุมการดำเนินงานของธุรกิจ เนื่องจากสามารถจัดพิมพ์งบการเงินของกิจการและมองเห็นภาพรวมของธุรกิจทั้งระบบ
2. ระบบบัญชีลูกหนี้ (Account Receivable) เป็นระบบที่ช่วยในการบริหารเงินสดของกิจการรวมทั้งการติดตามหนี้และลูกหนี้ที่เลยกำหนดชำระ รวมทั้งสามารถค้นหาและเรียกดูประวัติข้อมูลของลูกหนี้แต่ละรายได้
3. ระบบบัญชีเจ้าหนี้ (Account Payable) เป็นเครื่องมือที่ช่วยบริหารการจ่ายชำระ และควบคุมค่าใช้จ่ายของธุรกิจ โดยทั่วไปจะสามารถค้นหาและเรียกดูประวัติข้อมูลของเจ้าหนี้แต่ละรายได้

4. ระบบการจัดซื้อและวิเคราะห์การจัดซื้อ (Purchase Order/Analysis) เป็นระบบที่ช่วยให้คำแนะนำเพื่อความสะดวกในการจัดซื้อ ซึ่งจะทำให้การควบคุมสินค้าคงคลังดีขึ้น

5. ระบบสินค้าคงคลัง (Inventory Control) เป็นระบบที่ช่วยในการตรวจสอบยอดสินค้าต่าง ๆ ได้ทันที

6. ระบบบัญชีเงินเดือน (Payroll System) เป็นระบบที่มีเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการคำนวณเงินเดือน ค่าล่วงเวลา รายได้ต่าง ๆ ของพนักงาน และภาษี ซึ่งจะช่วยลดเวลาและลดความผิดพลาดในการจ่ายเงินเดือน

7. ระบบวิเคราะห์การขาย (Sale Analysis System) เป็นระบบที่ช่วยในการจัดเก็บและนำเสนอประวัติการขายสินค้าเพื่อช่วยในการวิเคราะห์การขายและวางแผนการตลาด

8. ระบบควบคุมเช็คและเงินฝากธนาคาร (Cheque Control) เป็นระบบที่ใช้ในการควบคุมการรับหรือจ่ายเช็ค รวมถึงการควบคุมเงินฝากธนาคารด้วย

9. ระบบการจัดจำหน่าย (Order Entry) เป็นระบบที่ใช้ในการบันทึกการขาย การออกไปส่งสินค้าและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขาย

10. ระบบรักษาความปลอดภัย (Security Management System) เป็นระบบที่จัดทำขึ้นเพื่อเสริมการทำงานของระบบบัญชีรวม ให้มีความรัดกุมและปลอดภัยยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการควบคุม

ตลาดโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีแบ่งออกตามลักษณะการใช้งานได้ 2 กลุ่มคือ

1. Package Software ซึ่งรวมถึงซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติการ
2. Professional Service ได้แก่ ซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นโดยเฉพาะตามคำสั่ง

ตารางที่ 2-1 แสดงขนาด และราคาของโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี

ปัจจัยพิจารณา	โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี	โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี
	โครงการขนาดใหญ่	โครงการขนาดเล็ก
1. ราคาซอฟต์แวร์		
- ต่างประเทศ	500,000 – 2,000,000 บาทขึ้นไป	20,000 – 60,000 บาท
- พัฒนาขึ้นเอง	500,000 – 1,500,000 บาท	10,000 – 20,000 บาท
2. จำนวนพนักงาน	51 – 60 คน	21 – 40 คน
3. จำนวนนักวิเคราะห์/ โปรแกรมเมอร์	11 – 20 คน	1 – 10 คน

วรรณิ เตโชโยธิน (2541) กล่าวถึงปัจจัยที่ควรคำนึงในการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีไว้ดังนี้

1. ตรงตามข้อกำหนดของกฎหมาย เนื่องจากหน่วยงานราชการมักมีการออกกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อควบคุมกระบวนการและข้อมูลทางการบัญชีเป็นระยะ ๆ ผู้ซื้อจึงควรเลือกโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่มีคุณสมบัติครบถ้วนสอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมาย
2. ตรงตามความต้องการของกิจการ โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่เลือกซื้อต้องเหมาะสมกับประเภทและลักษณะของกิจการ เช่น เป็นกิจการซื้อขายไป ให้บริการ ฝากขาย สินค้า หรือผลิตสินค้า และต้องสอดคล้องกับขั้นตอนและกระบวนการปฏิบัติงานในองค์กรด้วย
3. ความยืดหยุ่นของรายงาน โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีควรให้ผู้ใช้สามารถกำหนดรูปแบบรายงานที่นอกเหนือไปจากที่ผู้พัฒนาโปรแกรมกำหนดไว้
4. ความสะดวกในการใช้งาน ควรเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่ง่ายต่อการใช้งาน มีระบบการช่วยเหลือทางหน้าจอ และมีคู่มือการปฏิบัติงานที่ดีและครบถ้วน
5. การเชื่อมโยงกับโปรแกรมทำงานอื่น เช่น โปรแกรมค้าปลีก บริหารงานบุคคล โปรแกรมบริหารทรัพย์สิน เป็นต้น เพื่อช่วยให้เกิดความรวดเร็วและลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน
6. ความเร็วในการประมวลผล โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีควรมีความรวดเร็วในการประมวลผล
7. ปริมาณงานที่รองรับได้ ควรพิจารณาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่สามารถรองรับปริมาณรายการทางการค้าได้มาก
8. ความปลอดภัยของข้อมูล โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่ดีควรมีการกำหนดลำดับขั้นของการเข้าถึงข้อมูลเป็นหลายระดับ นอกจากนี้ยังควรมีระบบการสำรองข้อมูลที่มีประสิทธิภาพด้วย
9. บริการหลังการขาย มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการนำโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีมาใช้และความต่อเนื่องในการทำงาน ควรเลือกโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่มีทีมงานคอยช่วยเหลือและตอบปัญหาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จรรยา ธนบุญสมบัติ (2543 อ้างถึงใน นันทพร ลิขิตไพบูลย์ศิลป์ และคณะ, 2542) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีสำเร็จรูป เมื่อผู้สนใจต้องการคัดเลือกระบบงาน หรือซอฟต์แวร์บัญชีมาใช้ ควรพิจารณาคุณสมบัติดังนี้

1. ระยะเวลาที่ผู้จำหน่ายอยู่ในวงการธุรกิจนี้
2. ประสบการณ์ในโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี
3. รูปแบบการรับประกันการใช้งานสินค้า
4. ความถี่ในการปรับระดับคุณภาพ
5. คุณภาพ และจำนวนของบุคลากรที่มีประสบการณ์
6. การฝึกอบรมบุคลากร

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอาชีวศึกษา

กัญญา สาธร (2536 อ้างถึงใน นันทพร ลิขิตไพบูลย์ศิลป์ และคณะ, 2542) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาชีพที่จะนำไปประกอบอาชีพทุกชนิดเพื่อดำรงชีวิต โดยมีโรงเรียนหรือสถานศึกษา และครูเป็นผู้สอน มีรัฐบาลสนับสนุน และควบคุมให้ตรงตามความต้องการของสังคม และตลาดแรงงานเพื่อมิให้การลงทุนทางการศึกษาเปล่าประโยชน์

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542, อ้างถึงใน นันทพร ลิขิตไพบูลย์ศิลป์ และคณะ, 2542) กล่าวว่า การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการอาชีวศึกษาในระบบโรงเรียน คือ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมี 3 กรมที่มีการจัดการอาชีวศึกษาโดยตรง ได้แก่ กรมอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

1. กรมอาชีวศึกษา มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการด้านเศรษฐกิจ สังคมและนโยบายของประเทศ โดยจัดการศึกษาวิชาชีพ 5 ประเภท คือ ประเภทเกษตรกรรม คหกรรม อุตสาหกรรม พลศึกษากรรม และศิลปกรรม
2. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีหน้าที่ในการผลิตครูอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรี ให้การศึกษาทางด้านวิชาชีพทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และทำวิจัยส่งเสริมการศึกษาทางด้านวิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม
3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีหน้าที่ควบคุมดูแลการศึกษาเอกชนตั้งแต่ระดับอนุบาลศึกษาถึงระดับอาชีวศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งจัดการศึกษาหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ประเภทอาชีวศึกษาเอกชนสามารถเข้าร่วมจัดได้ คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

นอกจากนี้ทั้ง 3 หน่วยงานยังมีหลักสูตรที่เปิดสอนทางด้านบริหารธุรกิจ 2 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ (สำหรับ
กรมอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน)

- สาขาวิชาการบัญชี
- สาขาวิชาการตลาด
- สาขาวิชาเลขานุการ
- สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- สาขาวิชาการเงิน และการธนาคาร
- สาขาวิชาธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ
- สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์
- สาขาวิชาธุรกิจประกันภัย
- สาขาวิชาธุรกิจสถานพยาบาล
- สาขาวิชาการโฆษณา และประชาสัมพันธ์
- สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก
- สาขาวิชาภาษาต่างประเทศธุรกิจ

2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายบริหารธุรกิจ (สำหรับสถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล)

- สาขาวิชาการบัญชี
- สาขาวิชาการเลขานุการ
- สาขาวิชาการตลาด
- สาขาวิชาการจัดการ
- สาขาวิชาการเงินการธนาคาร
- สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- สาขาวิชาการโฆษณา
- สาขาวิชาภาษาธุรกิจ

ลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาการบัญชี

ธวัช ภูมิตโกโยโคย (2543) กล่าวถึง คุณสมบัติ อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบที่นักบัญชีพึงมีดังนี้

1. นักบัญชีมีอาชีพ
 - 1.1 ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ
 - 1.2 จรรยาบรรณ และความเที่ยงธรรม
 - 1.3 ความระมัดระวังรอบคอบ
 - 1.4 ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ
 - 1.5 ความทันสมัย
 - 1.6 คุณภาพและความเชื่อถือได้
2. อำนาจหน้าที่
 - 2.1 มาตรฐานการบัญชี
 - 2.2 การแสดงรายการ และการเปิดเผยข้อมูล
 - 2.3 บัญชีกับการบริหาร
 - 2.4 บัญชีเพื่อการวางแผน ควบคุม และวัดผลงาน
3. บทบาทของนักบัญชี
 - 3.1 CFO เคียงคู่ CEO
 - 3.2 การกำกับดูแล
 - 3.3 การบริหารความเสี่ยง
 - 3.4 การควบคุมภายใน
 - 3.5 การตรวจสอบภายใน
4. ความรับผิดชอบของนักบัญชี
 - 4.1 กฎหมายบัญชี
 - 4.2 หน่วยงานควบคุมธุรกิจ
 - 4.3 กฎหมายต่างประเทศ
 - 4.4 สังคมและผู้มีส่วนได้เสีย

สุวรรณ หวังเจริญเดช (2548) อาจารย์ประจำสาขาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้กล่าวไว้ในวารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ปีที่ 27 ว่านักบัญชียุคใหม่จะต้องปรับตัวในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. นักบัญชีต้องเป็นผู้ตื่นตัวและแสวงหาความรู้ในศาสตร์ หรือวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีให้มากขึ้น
2. นักบัญชีต้องเป็นผู้เรียนรู้และเข้าใจถึงแหล่งที่มาและที่ไปของข้อมูล
3. นักบัญชีต้องปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไป
4. นักบัญชีต้องรู้จักปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในความต้องการของข้อมูล และควรเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้การบัญชีมีความทันสมัย
5. นักบัญชีต้องพัฒนาขอบเขตหน้าที่การงานและกิจกรรมที่กระทำจากการเน้นบันทึกรายการการจัดทำบัญชีและรายงานการเงินไปเป็นกิจการที่ช่วยเพิ่มคุณค่าที่สามารถตอบสนองทิศทางการบริหารขององค์กรได้
6. นักบัญชีต้องเข้าใจและออกแบบฐานข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสำคัญในการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารระดับสูงได้
7. นักบัญชีต้องเป็นผู้ที่รับฟังเหตุผลและความคิดเห็นของร่วมงานและคนอื่น ตลอดจนแสวงหาข้อมูลเพื่อความเข้าใจอย่างแท้จริง
8. นักบัญชีต้องเป็นผู้ที่พัฒนาและเฝ้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ตลอดจนปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง

AICPA โดย The Pre – Professional Competency Task Force ได้ออกกรอบแม่บทความสามารถที่สำคัญในการเข้าสู่วิชาชีพบัญชี โดยแม่บทนี้แบ่งความสามารถที่สำคัญออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ความสามารถในการหน้าที่การทำงาน (Functional Competencies) รวมถึงความสามารถทางด้านเทคนิคด้านบัญชีซึ่งได้แก่ การตัดสินใจ การวิเคราะห์ความเสี่ยง การวัดผล การรายงานการวิจัย และเทคโนโลยี
2. ความสามารถส่วนบุคคล (Personal Competencies) ซึ่งได้แก่ บุคลิกภาพในวิชาชีพ การแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ การเป็นผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การบริหารโครงการ และเทคโนโลยี
3. ความสามารถทางด้านมุมมองทางธุรกิจในวงกว้าง (Broad Business Perspective Competencies) เป็นความรู้ความสามารถเกี่ยวกับบริบทของการประกอบอาชีพนักบัญชี ได้แก่ การคิดในเชิงกลยุทธ์และการวิเคราะห์มุมมองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านอุตสาหกรรม ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ การบริหารทรัพยากร ด้านกฎหมาย ด้านการตลาด และเทคโนโลยี

The International Federation of Accountants (IFAC) ซึ่งเป็นองค์กรการบัญชีระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา ได้นำเสนอแนวทางการศึกษาระหว่างประเทศ (International Education

Guidelines – IEGs) ในเรื่องทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชี (IES 3) ว่าทักษะที่นักบัญชีต้องมี เพื่อให้มีคุณสมบัติเป็นนักบัญชีมืออาชีพแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1. ทักษะด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด (Intellectual skills) ได้แก่ การเข้าใจสารสนเทศจากผู้คน สิ่งพิมพ์ และแหล่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
2. ทักษะด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ (Technical and Functional Skills) ได้แก่ การรายงาน การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับอื่น ๆ เป็นต้น
3. ทักษะด้านบุคคล (Personal Skills) ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง การนำคุณค่าแห่งวิชาชีพ จริยธรรม และทัศนคติในการตัดสินใจไปใช้ เป็นต้น
4. ทักษะด้านทักษะสัมพันธ์และการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills) ได้แก่ การรับและถ่ายทอดสารสนเทศ การทำงานเป็นหมู่คณะ เป็นต้น
5. ทักษะด้านองค์กร และทักษะบริหารจัดการธุรกิจ (Organizational and Business management Skills) ได้แก่ ความสามารถในการจัดระบบ และมอบหมายงาน จูงใจและพัฒนาบุคลากร เป็นต้น

ปกรณ์ เพ็ญภาคกุล (2542 อ้างถึงใน สุชีรา ไวกนอมสัตว์, 2546) เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และเป็นครู ได้แปล IEG9.21 ลงในเอกสารประกอบการประชุมนักบัญชีทั่วประเทศครั้งที่ 16 ว่าคุณสมบัติต่าง ๆ ซึ่งรวมกันเป็นคุณค่า (Values) และทัศนคติ (Attitudes) ที่นักบัญชีวิชาชีพควรมี คือ

1. ความตั้งใจ ที่จะปฏิบัติงานอย่างมี คุณธรรม (Integrity) เที่ยงธรรม (Objectivity) และมีความเป็นอิสระ (Independent) ตามมาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
2. ความรู้ เกี่ยวกับ มาตรฐานของมรรยาทแห่งวิชาชีพ (Standards of Professional Ethics) ของสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพที่ตนตั้งใจจะเป็นสมาชิก
3. ความกังวล (Concern) เกี่ยวกับประโยชน์ของสาธารณชน และ สำนึก (Sensitivity) ต่อความรับผิดชอบทางสังคม
4. ความตั้งใจ ที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในช่วง 15 ปีข้างหน้าสำหรับผู้ศึกษาอยู่ในระดับ ปวช./ปวส. นั้น เน้นไปในการพัฒนาความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับอาชีพ และทักษะในวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพการงาน ทั้งในฐานะของการเป็นลูกจ้างในสถานประกอบการและรับจ้างทำงานอาชีพอิสระ ความรู้และทักษะที่จำเป็นในอนาคต ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1. ทักษะด้านความคิดและการประมวลผล (Conceptual Skill) 2. ทักษะด้าน

การปฏิบัติงาน (Operating Skill) 3. ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) 4. ทักษะด้านการบริหาร (Management Skill) 5. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) 6. ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Skill) (เกื้อ วงศ์บุญสิน และสุวณี สุรเสียงสังข์, 2547)

ทักษะที่พึงประสงค์และกลวิธีในการพัฒนาสำหรับนักศึกษาระดับ ปวช. และปวส. มีดังนี้ (เกื้อ วงศ์บุญสิน, 2546)

1. ทักษะด้านความคิด และการประมวลผล

กลวิธี: จัดการศึกษาให้การเรียนภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติสอดคล้องกัน ไม่ควรแยกการเรียนภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติออกจากกัน การเรียนต้องเน้นที่ความเข้าใจเนื้อหา ไม่ใช่ท่องจำ

2. ทักษะด้านการปฏิบัติงาน

กลวิธี: ทักษะนี้จะได้มาอย่างต่อเนื่องเมื่อมีประสบการณ์จริงในการทำงาน

3. ทักษะด้านเทคนิค

กลวิธี: ทักษะนี้เป็นเรื่องราวการประยุกต์เทคโนโลยีให้เข้ากับงานเฉพาะหน้า ดังนั้น กลวิธีจึงต้องเน้นที่การปฏิบัติจริง และการประสานความรู้ภาคทฤษฎีให้เข้ากับภาคปฏิบัติ

4. ทักษะด้านการบริหาร

กลวิธี: จัดให้นักศึกษามีโอกาสทำกิจกรรม และให้แต่ละคนมีโอกาสดำเนินการนำในการทำกิจกรรม ซึ่งจะเป็นการฝึกทักษะในการบริหาร ได้เป็นอย่างดี

5. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

กลวิธี: ทักษะมนุษยสัมพันธ์เป็นทักษะที่ควบคู่กับทักษะการบริหาร การทำกิจกรรมที่ตนเองเป็นผู้นำและผู้ร่วมทีมจะเป็นการฝึกทักษะนี้ได้เป็นอย่างดีเช่นกัน

6. ทักษะด้านการสื่อสาร

กลวิธี: ฝึกการใช้ภาษาในการสื่อสารในโอกาสต่าง ๆ ทั้งในสถานการณ์สมมติและสถานการณ์จริง จัดให้มี Writing Workshop เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนของนักศึกษา รวมทั้ง Workshop เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านอื่น ๆ ด้วย

กองแผนงาน (กรมอาชีวศึกษา, 2544, หน้า 1- 8) ได้กำหนด คุณสมบัติ 7 ด้าน ของพนักงานที่นายจ้างต้องการให้เป็นเป้าหมายในการอบรมสั่งสอนนักศึกษา ดังนี้

1. คุณค่าเฉพาะตัว ได้แก่ ความซื่อสัตย์ นับถือตนเอง และมีภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง มีเป้าหมายในอาชีพและชีวิตมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีทัศนคติที่ดี มีความกระตือรือร้นและไม่จำกัดความสามารถของตนเอง

2. มีทักษะในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจ ได้แก่ การมีความยืดหยุ่น ความคิดสร้างสรรค์ และมีแนวทางแปลกใหม่ สามารถปรับตัวเข้ากับความต้องการของงานที่เปลี่ยนแปลง

ได้ สามารถวางแผน และจัดระบบการทำงานได้ สามารถใช้เหตุผลและตัดสินใจได้อย่างเที่ยงตรง และมีสมาธิ สามารถจดจ่ออยู่กับงานหลายงานในเวลาเดียวกัน

3. ความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แก่ เข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี มีไหวพริบดี ยอมรับผู้อื่น ยอมรับข้อติชม ทำงานเป็นทีม มีความเป็นมิตร เสมอต้นเสมอปลายกับผู้อื่น ให้ความร่วมมือดี เต็มใจรับมอบงานด้วยความยินดี ยอมรับการปกครองและคำแนะนำของหัวหน้า เคารพในสิทธิและทรัพย์สินของผู้อื่น และคุณสมบัติของการเป็นผู้นำ

4. ทักษะในการสื่อสาร ได้แก่ รู้จักถามคำถาม รู้จักขอความช่วยเหลือเมื่อจำเป็นแจ้งหัวหน้า เมื่อต้องหยุดงานพร้อมเหตุผล พุดจาจะฉะฉานชัดเจน และเป็นผู้ฟังที่ดี

5. ลักษณะเกี่ยวกับงาน ได้แก่ ทำงานเสร็จสมบูรณ์ตามกำหนด ปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างไม่บกพร่อง มีสมาธิในการทำงาน ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย ทำงานจริงจังและต่อเนื่อง มีความแม่นยำเที่ยงตรง และมีความพิถีพิถันในการทำงาน ดูแลรักษาเครื่องมือและวัสดุอยู่เสมอ มีความละเอียดถี่ถ้วน และปรับปรุงการทำงานได้ดีขึ้นตลอดเวลา

6. มีวุฒิภาวะ ได้แก่ ทำงานได้โดยไม่ต้องควบคุมหรือตรวจตรา เชื่อถือและไว้วางใจได้ มีความรับผิดชอบ ไม่นำปัญหาส่วนตัวมายุ่งเกี่ยวกับงาน มีความพร้อมในการทำงาน มีความภูมิใจในงานของตน มีความคิดริเริ่ม สุขุมและควบคุมตนเองได้ มีความรับผิดชอบในการกระทำของตน มีวุฒิภาวะทางความคิดกริยาทำทางและการกระทำ ประเมินผลงานของตนเองได้ มีความอดทน รู้จักใช้เวลาอย่างฉลาด และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

7. สุขนิสัยและความปลอดภัยในงาน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ได้แก่ ความปลอดภัย รักษาความเร็วในการทำงานและอัตราการผลิตที่เหมาะสม รักษาสุขนิสัยส่วนบุคคลอย่างดี สวมเสื้อผ้าที่เหมาะสมและแต่งกายดี สามารถทำงานภายใต้ความเครียดได้ดี มีความแข็งแรงทั้งร่างกาย และจิตใจเหมาะสมกับงานที่ทำ และมีสุขภาพดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชลิต พุ่มโพธิ์สุวรรณ (2542) ได้วิจัยเรื่อง การแข่งขันของตลาดซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในประเทศไทย ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ช่องทางในการจัดจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีสำเร็จรูปโครงการขนาดใหญ่ จะเน้นที่รูปแบบการขายตรง เป็นการติดต่อกันโดยตรงระหว่างผู้พัฒนาซอฟต์แวร์และผู้ซื้อ ส่วนซอฟต์แวร์บัญชีสำเร็จรูปโครงการขนาดเล็ก จะมีการขายผ่านทางตัวแทนจำหน่ายเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ใช้ลักษณะของการขายตรงเช่นเดียวกัน

2. การกำหนดราคาของซอฟต์แวร์บัญชีสำเร็จรูปโครงการขนาดใหญ่ นั้น ส่วนใหญ่ซอฟต์แวร์ประเภทนี้เป็นซอฟต์แวร์ซึ่งนำเข้ามาจากต่างประเทศ โดยราคาของซอฟต์แวร์จะถูกกำหนดโดยผู้ผลิตในต่างประเทศ สำหรับซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นเองโดยคนไทยนั้น การกำหนดราคามักจะมีการกำหนดโดยเปรียบเทียบกับซอฟต์แวร์จากต่างประเทศซึ่งมีจำหน่ายอยู่ในตลาด

3. การแข่งขันของบริษัทผู้พัฒนา และจำหน่ายซอฟต์แวร์บัญชีสำเร็จรูปโครงการขนาดใหญ่ พบว่า บริษัทซึ่งประสบความสำเร็จในกลุ่มนี้จะใช้นักกลยุทธ์การให้บริการหลังการขาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยเหลือ (Implement) ให้สามารถนำซอฟต์แวร์นั้นไปประยุกต์ใช้งานได้จริง สำหรับการกำหนดราคาของซอฟต์แวร์บัญชีสำเร็จรูปโครงการขนาดเล็กนั้น ส่วนใหญ่ซอฟต์แวร์ประเภทนี้จะพัฒนาขึ้นเองโดยคนไทย และมีราคาถูกมากเมื่อเทียบกับซอฟต์แวร์โครงการขนาดใหญ่ การกำหนดราคามักกำหนดราคาโดยเปรียบเทียบกับซอฟต์แวร์ประเภทเดียวกันที่มีจำหน่ายอยู่ในตลาด ในส่วนของการแข่งขันด้านการส่งเสริมการขายนั้น รูปแบบที่มีการใช้มากที่สุด สำหรับซอฟต์แวร์ประเภทนี้ คือ การรับประกันคุณภาพซอฟต์แวร์ เนื่องจากผู้ซื้อไม่มีความมั่นใจในคุณสมบัติของซอฟต์แวร์ โดยผู้ประกอบการมักจะใช้วิธีการรับประกัน และคืนเงินให้แก่ผู้ซื้อ หากซอฟต์แวร์ดังกล่าวไม่สามารถใช้งานได้ จากการศึกษาพบว่า บริษัทซึ่งประสบความสำเร็จในกลุ่มนี้จะใช้กลยุทธ์ในด้านการส่งเสริมการขายเป็นหลัก โดยจะเน้นที่การรับประกันคุณภาพของซอฟต์แวร์

อรรถพร หันแม่นเทพอมร (2538, อ้างถึงใน นันทพร ฤชเศรษฐ์ และคณะ, 2542) กล่าวว่า การศึกษาซอฟต์แวร์ก่อนซื้อจะต้องดูจากหน้าจอนี้ว่ามีข้อความขึ้นว่าซอฟต์แวร์เขียนขึ้นโดยบริษัทอะไร มีเลขประจำตัวซอฟต์แวร์เลขที่อะไร และระบุคุณสมบัติว่าเป็นไปตามชนิด ก ข ค หรือ ง ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มฉบับที่ 22 แก้ไขเพิ่มเติมตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มฉบับที่ 63

ศิลปพร ศรีจันทพร และนิรมล จินดานุวัฒน์ (2539) ได้เสนอแนะข้อพิจารณาในการลงทุนติดตั้งระบบ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ดังนี้

1. พิจารณารายบริษัทที่อยู่ในธุรกิจประเภทเดียวกันว่าใช้โปรแกรมใดที่ทำให้ประสบความสำเร็จ และมีการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูง
2. สำรวจความต้องการใช้ข้อมูลของผู้ใช้กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ได้ระบบที่ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้ โดยคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ ประกอบ รวมทั้งการวิเคราะห์ ต้นทุน – คุณประโยชน์
3. ควรเลือกคอมพิวเตอร์ระบบเปิด ที่สามารถดัดแปลง และเพิ่มเติมคุณสมบัติต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการในภายภาคหน้า

4. เลือกซื้อจากบริษัทผู้ผลิต หรือจัดจำหน่ายที่น่าเชื่อถือ มีบริการฝึกอบรมผู้ใช้ และมีบริการหลังการขาย เพราะในระยะยาวกิจการจะประหยัดค่าใช้จ่ายด้านการดูแลรักษาได้

5. ไม่ควรเลือกโปรแกรมที่เป็นวิชาการล้ายุคเกินสมัยที่ยังอยู่ระหว่างการพิสูจน์มาตรฐานคุณภาพ

6. เลือกปรับระดับคุณภาพ (Upgrade) โปรแกรมต่าง ๆ เฉพาะเท่าที่จำเป็นต้องใช้งาน หรือที่คาดว่าจะใช้งานในอนาคต

7. จะต้องมั่นใจว่าโปรแกรมใหม่ที่เลือกซื้อสามารถถ่ายเท (Import) ข้อมูลที่อยู่ในโปรแกรมเก่าได้โดยไม่มีปัญหา

8. เลือกซื้อระบบที่มารอบชุด (Completely Integrated package) และสามารถใช้งานได้ทันที

นันทพร ฤทธเศรษฐ์ และคณะ (2542) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ควรพิจารณาในการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ผลการวิจัยปรากฏว่า สถานประกอบการที่จัดทำบัญชีเองและใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมียอดขายเฉลี่ยต่อปีต่ำกว่า 50 ล้านบาท และมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรต่ำกว่า 20 ล้านบาท โปรแกรมที่ใช้ส่วนใหญ่ ได้แก่ EXPRESS, FORMULA, EASY ACC ระบบย่อยที่ใช้คือ ระบบบัญชีต้นทุนและบัญชีลูกหนี้ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการใช้โปรแกรม เป็นปัญหาเกี่ยวกับพนักงานไม่มีความชำนาญ รายงานที่ได้ไม่ตรงกับความต้องการของกิจการ และไม่มีบริการหลังการขายหรือมีแต่ไม่ดี ส่วนการให้ความสำคัญในการพิจารณาเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ในด้านคุณสมบัติหลักของโปรแกรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีระบบสำรองข้อมูลและมีรายงานตรงกับความต้องการของกิจการ ส่วนด้านชื่อเสียง และราคาของซอฟต์แวร์ผู้ประกอบการจะพิจารณาถึงราคาของซอฟต์แวร์เป็นสำคัญ

ประจิต หาวัตร และศรัณย์ ชูเกียรติ (2548) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านองค์กรและควมมีประสิทธิภาพของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ โดยเฉลี่ยบริษัทต่าง ๆ จะใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาแล้วเป็นระยะเวลา 6 ปีครึ่ง โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่มีผู้ใช้มากที่สุด ได้แก่ SAP R/ 3 รองลงมา ได้แก่ Oracle Application บริษัทส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีในส่วนงานบัญชีแยกประเภททั่วไป รองลงมาเป็นการใช้งานครอบคลุมงานบัญชีทั้งหมด นอกจากนี้ยังพบว่ามีปัญหา และอุปสรรคจากการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบันสรุปได้ 5 ด้านคือ

1. ปัญหาด้านความยุ่งยากซับซ้อนในการใช้

- 1.1 วิธีการใช้มีความซับซ้อน ขั้นตอนค่อนข้างยุ่งยาก ปัจจุบันจึงใช้ไปไม่เป็นผลสำเร็จเท่าที่ควร
- 1.2 ความยากในการประยุกต์โปรแกรมให้เข้ากับลักษณะของธุรกิจ
- 1.3 ยังไม่เป็น Real Time ที่แท้จริงต้องคีย์เอง และตั้ง Run ข้อมูลเพื่อประมวลผลก่อนถึงจะได้รายงานที่ต้องการ
- 1.4 ผู้ขายมีการโน้มน้าวให้ใช้มาตรฐานของโปรแกรมมากซึ่งบางครั้งเป็นการเพิ่มงานที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร

2. ปัญหาด้านรายงาน

- 2.1 ข้อมูลบางอย่างที่ต้องการใช้เพื่อประกอบกับการกรอกข้อมูลให้กับหน่วยงานราชการของประเทศไทยไม่มี ต้องเก็บข้อมูลเองเพื่อมาทำรายงานต่างหาก
- 2.2 การจัดทำรายงานต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ

3. ปัญหาด้านการเชื่อมต่อกันของระบบย่อย

- 3.1 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปบวกกับที่จ้างโปรแกรมเมอร์เขียนขึ้นเอง เนื่องจากไม่มีโปรแกรมสำเร็จรูปที่สามารถสนับสนุนงานบัญชีของบริษัทได้ทั้งระบบ เกิดความไม่ต่อเนื่องของข้อมูล จะต้องบันทึกข้อมูลใหม่ให้ต่อเนื่อง
- 3.2 ระบบไม่รวมกัน ต้องทำงานซ้ำซ้อน
- 3.3 การเชื่อมต่อข้อมูลกับระบบงานอื่นยังทำไม่ได้ เพราะหาผู้ผลิตที่ชำนาญในทุกกิจกรรมที่ส่งข้อมูลมายังระบบบัญชีไม่ได้

4. ราคาโปรแกรม และค่าใช้จ่ายหลังการซื้อ

- 4.1 ราคาโปรแกรมเหมาะสมแต่ราคาใน Implement ประมาณ 3 – 4 เท่าตัว
- 4.2 โปรแกรมบางตัวแพงมาก
- 4.3 เนื่องจากบริษัทไม่ได้ต่อ Maintenance ทำให้เกิดปัญหาในการใช้โปรแกรมค่อนข้างมาก
- 4.4 ต้องลงทุนเพิ่มเพื่อปรับระดับคุณภาพใหม่อยู่เรื่อย ๆ เพราะถ้าไม่ปรับระดับคุณภาพ ผู้ขายก็จะไม่ดูแล
- 4.5 ถ้าจะขอรายงานบางที่ต้องเสียเงินให้กับ Project Office ซึ่งบางทีทำให้ต้องควบคุมงบประมาณ ตรงนี้ (คิดเป็นชั่วโมงการทำงาน)

4.6 บริษัทไม่มีรหัสในการแก้ไขโปรแกรม หากต้องการปรับเปลี่ยนรายงานให้เป็นไปตามความต้องการของบริษัท ดังนั้นจึงต้องเสียค่าใช้จ่าย หากมีการปรับเปลี่ยนในรายงานมาตรฐาน

5. ปัญหาด้านที่ปรึกษา คือ โปรแกรมใหม่ผู้ใช้งานไม่คุ้นเคย และดูรายงานลำบากมาก ที่ปรึกษาไม่ทราบในรายละเอียดของโปรแกรมทั้งหมด ทำให้มีปัญหาในการอบรม และสอนงานเหมือนการลองผิดลองถูกที่หน้าจอ และมักไม่มีคำตอบให้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากผู้สอนก็ไม่รู้จริง ทำให้การทำงานมีปัญหาตลอดเวลา

ประนอม คำผา (2545) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการใช้ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ในงานบัญชีของบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนในจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีส่วนใหญ่ใช้โปรแกรม EXPRESS, EASY ACC, ACCPAC, JDEDWARD, BUSINESS, QUICKBOOKS, FORMULA, SAP, ORACLE, AUTOFIGHT และ QUICKEN ตามลำดับ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีส่วนใหญ่มีปัญหาในการใช้โปรแกรมทางบัญชี โดยปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ เมื่อเกิดปัญหาในการบันทึกข้อมูลไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเองทำให้ข้อมูลบางส่วนผิดพลาดไม่เป็นปัจจุบัน รองลงมา คือ ยังไม่เข้าใจการทำงานของโปรแกรมสำเร็จรูปอย่างชัดเจน โปรแกรมบัญชีมีขนาดใหญ่และซับซ้อนเกินความจำเป็น โปรแกรมบัญชีไม่เหมาะสมกับรายการค้าของกิจการ ตามลำดับ

Raghuathan, Bhaun and Suzanne (1995) ได้ศึกษาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีขนาดย่อมซึ่งสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. กิจการขนาดย่อม 35% ได้ทำการคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ก่อนการตัดสินใจเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี คือ การอบรมใช้โปรแกรมฯ ความสามารถในการทำงาน ความง่ายต่อการใช้ เป็นต้น

มังกร หริรักษ์ (2536) พบว่าคุณลักษณะของเด็กอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงานทั้งภาครัฐ และเอกชนได้ผลสรุปดังนี้

1. คุณลักษณะทั่วไป ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีลักษณะดังนี้

- 1.1 มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์สุจริต และมีวินัย
- 1.2 มีมนุษยสัมพันธ์ดี
- 1.3 มีคุณธรรม มีน้ำใจ
- 1.4 มีบุคลิกภาพดี

- 1.5 มีความกระตือรือร้น
- 1.6 ตรงต่อเวลา
- 1.7 อุทิศเวลาให้กับงาน
- 1.8 มีความรับผิดชอบ
- 1.9 มีทัศนคติที่ดีต่อคน
- 1.10 มีความสามารถโน้มน้าว
- 1.11 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 1.12 มีความรอบคอบ
- 1.13 มีสุขภาพแข็งแรง
2. คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่พึงประสงค์
 - 2.1 มีความรู้ตรงกับสาขาวิชาชีพ
 - 2.2 มีความรู้ในงานที่รับผิดชอบ
 - 2.3 มีทักษะ และพื้นฐานอาชีพที่หนักแน่นมั่นคง
 - 2.4 มีน้ำใจในการทำงาน
 - 2.5 มีวินัยตนเอง
 - 2.6 มีการแต่งกายที่เหมาะสมสุภาพเรียบร้อย
 - 2.7 มีความอดทน กระตือรือร้น รักการทำงาน
 - 2.8 มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์
 - 2.9 มีการทำงานเป็นทีม
 - 2.10 มีความคิดสร้างสรรค์
 - 2.11 มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ
 - 2.12 มีความสนใจใฝ่รู้ รักความก้าวหน้า
 - 2.13 มีความรับผิดชอบ
 - 2.14 มีความสำนึกในเรื่องความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม
 - 2.15 มีลักษณะนิสัยรักการเรียนรู้

สินีมาศ สร้อยศิริ (2547) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานในสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ปัจจัยที่ผู้คัดเลือกให้ความสำคัญมากที่สุดคือ ทัศนคติต่องานที่ทำ

กรกนก ทิพรส และคณะ (2543) ได้วิจัยเรื่อง แนวโน้มความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจ กรณีศึกษาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตอนล่าง) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ บัณฑิต

ทางการบริหารธุรกิจ ที่ทำงานในองค์กรในปัจจุบันเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านบริหารธุรกิจมากที่สุด และสถาบันต้องการรับสมัครบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านคุณสมบัติของบัณฑิต ได้แก่ มีความรับผิดชอบ มีจริยธรรม และความซื่อสัตย์ มีความสามารถในการเข้าสังคม มีความอดทนในการทำงาน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกบัณฑิตเข้าทำงานในองค์กร ได้แก่ ความมีไหวพริบปฏิภาณ มีบุคลิกภาพเหมาะสม มีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ มีความพร้อมในการปฏิบัติงานนอกสถานที่ และมีประสบการณ์ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีความต้องการแรงงานระดับการศึกษา ปวช. ปวท. ปวส. มากที่สุดในสาขาบริหารธุรกิจ และพบว่าผู้ประกอบการในสถานประกอบการทั้งขนาดกลางและขนาดใหญ่มีความต้องการแรงงานคล้าย ๆ กันคือ เรื่องเจตคติ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย การเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา ความคล่องแคล่ว ความเชื่อมั่น ความเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สุดสวาท จันโทวงษ์ (2546) ได้วิจัย เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของแรงงานทางการบริหารธุรกิจตามความต้องการของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ผู้ประกอบการต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมากถึง 5 ด้าน คือ คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ซึ่งความซื่อสัตย์มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความรู้ความสามารถทางการใช้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งความรู้ความสามารถในการพูดมีความต้องการมากที่สุด ด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อการทำงาน ซึ่งความมีทักษะการคิดวิเคราะห์ประยุกต์ และการแก้ปัญหาที่มีความต้องการมากที่สุด ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ซึ่งความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาตามสายงานที่รับผิดชอบมีความต้องการมากที่สุด ด้านความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยี ซึ่งความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องคำนวณมีความต้องการมากที่สุด ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าประเภทสถานประกอบการ และลักษณะการจัดตั้งที่ต่างกันมีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของแรงงานต่างกันจำนวน 3 ด้านที่นัยสำคัญ .05 คือ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยี และความรู้ความสามารถทางการใช้ภาษาต่างประเทศ

มยุรี ชัยสวัสดิ์ (2538) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความต้องการของผู้บริหารและครู – อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ กลุ่มประชากรให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาชีพ ด้านวิชาการ ตามลำดับ

บุญเชื้อ ช่างต่อ (2540) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

ด้านวิชาการ พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ความสามารถนำความรู้ทางด้านวิชาการไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

ด้านวิชาชีพ พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ มีความรู้และทักษะในสายอาชีพ

ด้านบุคลิกภาพ พบว่าสถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ สามารถรักษาสื่อเสียงและความลับของสถานประกอบการ

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่าสถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ความซื่อสัตย์สุจริต

ประชาคม จันทระจิต (2543) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานและคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่สถานประกอบการในจังหวัดปัตตานีพึงประสงค์ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ความต้องการจ้างงานผู้สำเร็จการศึกษาเพศชาย และเพศหญิง มีความต้องการไม่แตกต่างกันมากนัก โดยมีความต้องการจ้างงานเพศหญิงมากกว่า

2. สถานประกอบการส่วนใหญ่มีความต้องการจ้างงานผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มากกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)

3. คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา สถานประกอบการส่วนใหญ่พึงประสงค์มากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ โดยให้ความสำคัญในเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต มากที่สุด รองลงมา คือ ความรับผิดชอบในหน้าที่ และการตรงต่อเวลา

ราศิณี ช่วยพันธุ์ (2545) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษาของบุคลากรในสถานประกอบการ เขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลาโดยศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ผลการวิจัยปรากฏว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อทดสอบรายด้าน พบว่าด้านพุทธพิสัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และด้านทักษะพิสัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการภาครัฐมี

ความต้องการคุณลักษณะแรงงานระดับอาชีวศึกษา ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยภาพรวมและรายด้านมากกว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการภาคเอกชน

สมรัก เปล่งปลั่ง (2545) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการ ในจังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ สถานประกอบการต้องการคุณลักษณะ อันดับที่ 1 คือ คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีความต้องการความซื่อสัตย์สุจริตมากที่สุด อันดับที่ 2 คือ ด้านบุคลิกภาพ ซึ่งมีความต้องการให้ความตั้งใจทำงานในหน้าที่อย่างซื่อตรงมากที่สุด อันดับที่ 3 คือ คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ซึ่งมีความต้องการให้เชื่อฟังกฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด อันดับที่ 4 คือ คุณลักษณะด้านวิชาการ ซึ่งมีความต้องการให้ศึกษาในระดับสูงขึ้นเพื่อความก้าวหน้าในการทำงานมากที่สุด

สุชีรา ไวนอมสัต์ (2546) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการของสถานประกอบการต่อคุณลักษณะบัณฑิตทางการบัญชี ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ผู้ประกอบการในเขตหนองแขมมีความต้องการบัณฑิตทางการบัญชีที่มีคุณลักษณะด้านอาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคลิกภาพในระดับมาก การวิเคราะห์ตามขนาดของสถานประกอบการกับเพศ คะแนนเฉลี่ยสะสมของบัณฑิต ประเภทสถานศึกษาของบัณฑิต และประสบการณ์การทำงานของบัณฑิต ไม่มีความสัมพันธ์กัน

เครือวัลย์ ศรียี่ทอง (2548) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการบัญชีตามทัศนะของผู้ประกอบการ โดยจำแนกทัศนะของผู้ประกอบการออกเป็น 7 ลักษณะคือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นผู้นำและการตัดสินใจ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานหลัก ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานทั่วไป ด้านการรับผิดชอบต่อผู้บริการ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นมากทุกด้าน โดยมีความคิดเห็นมากอันดับที่ 1 ด้านบุคลิกภาพ อันดับที่ 2 ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานหลัก อันดับที่ 3 ด้านการรับผิดชอบต่อผู้บริการ นอกจากนี้ยังพบว่าคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการบัญชีตามทัศนะของผู้ประกอบการ จำแนกตามลักษณะผู้ประกอบการ ด้านประเภทธุรกิจขายสินค้ามีการคัดเลือกคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจมีการคัดเลือกคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

วรรณเพ็ญ เรามานะชัย (2542) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปวส. สาขาการบัญชี ที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์เมื่อเรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านจิตใจ ด้านร่างกายและด้านความรู้

ทางวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งคุณลักษณะทางด้านจิตใจ คือ ลักษณะที่มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของตน มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ตรงต่อเวลา ตามลำดับ คุณลักษณะด้านร่างกาย คือ ลักษณะการปลอดจากสิ่งเสพติด มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมวัยและสามารถดูแลรักษาสุขภาพตามสาธารณสุขพื้นฐาน ตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะทางด้านความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ คือ คุณลักษณะการขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเอง และเมื่อแยกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจประเภทซื้อขายสินค้าและประเภทธุรกิจผลิตสินค้า ส่วนมากต้องการคุณลักษณะด้านร่างกายเป็นอันดับแรก ด้านจิตใจ และด้านความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ ตามลำดับ สถานประกอบการประเภทธุรกิจบริการส่วนมากต้องการคุณลักษณะด้านจิตใจ รองลงมา ด้านร่างกายและด้านความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ ตามลำดับ

ศิริพร สุโพธิ์ (2547) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้ประกอบการเกี่ยวกับคุณสมบัติของพนักงานบัญชีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกคุณสมบัติของนักบัญชีเป็น 6 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ด้านความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ ด้านความรู้และทักษะในวิชาชีพ ด้านการวิเคราะห์การวางแผนปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ด้านการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ จิตสำนึกต่อองค์กร ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ผู้ประกอบการที่จัดทะเบียนธุรกิจประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัดมีความต้องการเกี่ยวกับคุณสมบัติของพนักงานบัญชีเป็นรายด้านมี 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จรรยาบรรณในวิชาชีพ จิตสำนึกต่อองค์กร รองลงมา เป็นการวิเคราะห์วางแผนการปฏิบัติงานและแก้ไขในการปฏิบัติงาน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ส่วนความรู้และทักษะในวิชาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับผู้ประกอบการที่จัดทะเบียนธุรกิจประเภทบริษัทจำกัดมีความต้องการเกี่ยวกับคุณสมบัติของพนักงานทุกด้านอยู่ในระดับมาก อันดับที่ 1 ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ จิตสำนึกต่อองค์กร อันดับที่ 2 ด้านการวิเคราะห์ วางแผนการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน อันดับที่ 3 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และมนุษยศาสตร์

McCourt and Moan (1997) ได้ศึกษาถึงขอบเขตการใช้คอมพิวเตอร์ในสำนักงานบัญชีขนาดเล็กและขนาดกลางจำนวน 71 แห่ง ซึ่งพบว่า 97% ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีสำหรับจัดทำบัญชี

Albretch, W. Steve. W. and Sack, R.J. (2001) ได้ทำการสำรวจความเห็นของหัวหน้าฝ่ายการเงิน (Chief Financial Officer) เกี่ยวกับทักษะและคุณสมบัติของนักบัญชี ซึ่งพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญแก่ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ และทักษะความเป็นผู้นำ ตามลำดับ

นอกจากการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแล้วผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์สมัครงานประจำเดือนมิถุนายน 2549 (jobbangkok.com, jobthaithai.com, jobpub.com, jobbees.com, meejobs.com, appjob.com, jobbkk.com) เพื่อต้องการทราบความต้องการนักบัญชีพึงประสงค์ของสถานประกอบการอีกทางหนึ่ง ซึ่งความต้องการสูงสุดของผู้ประกอบการต่อนักบัญชีพึงประสงค์ 5 อันดับแรกมีดังนี้

1. เพศหญิง
2. อายุไม่เกิน 30 ปี
3. มีประสบการณ์ในงานบัญชี 2 ปีขึ้นไป
4. สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีได้
5. สามารถใช้โปรแกรม Microsoft Office ได้